

Jautājums, uz kuru jāatbild mutiski O-000028/2022

Komisijai

Reglamenta 136. pants

Samira Rafaela (Renew), **Monica Semedo** (Renew), **Pierrette Herzberger-Fofana** (Verts/ALE), **Cornelia Ernst** (The Left), **Evin Incir** (S&D), **Mónica Silvana González** (S&D), **Damien Carême** (Verts/ALE), **Kim Van Sparrentak** (Verts/ALE), **Sira Rego** (The Left), **Manu Pineda** (The Left), **Karen Melchior** (Renew), **Matjaž Nemec** (S&D), **Sergey Lagodinsky** (Verts/ALE), **Mohammed Chahim** (S&D), **Sophia in 't Veld** (Renew), **Erik Marquardt** (Verts/ALE), **Anna Júlia Donáth** (Renew), **Nora Mebarek** (S&D), **Eric Andrieu** (S&D), **Lara Wolters** (S&D), **Agnes Jongerius** (S&D), **Diana Riba i Giner** (Verts/ALE), **Thijs Reuten** (S&D), **Milan Brglez** (S&D), **Elisabetta Gualmini** (S&D), **Svenja Hahn** (Renew), **Gwendoline Delbos-Corfield** (Verts/ALE), **Fabio Massimo Castaldo** (NI), **Katalin Cseh** (Renew), **José Gusmão** (The Left), **Marisa Matias** (The Left), **Marc Angel** (S&D), **Peter Pollák** (PPE), **Ernest Urtasun** (Verts/ALE), **Delara Burkhardt** (S&D), **Isabel Carvalhais** (S&D)

Temats: Nīderlandes bērnu aprūpes pabalstu skandāls, institucionālais rasisms un algoritmi

2022. gada 25. maijā Nīderlandes valdība pirmo reizi publiski atzina, ka institucionālais rasisms Nīderlandes Nodokļu un muitas pārvaldes daļā bija galvenais iemesls Nīderlandes bērnu aprūpes pabalstu skandālam. Šis skandāls noveda pie Nīderlandes valdības atkāpšanās 2021. gadā¹.

Nīderlandes Nodokļu un muitas pārvalde, lai izveidotu personu, kas piesakās uz bērnu aprūpes pabalstiem, riska profilus, izmantoja algoritmus, kuros kā iespējamās krāpšanas rādītāji tika izmantoti rādītāji “vārds, kas izklausās ārzemnieciski” un “dubulta pilsonība”. Tā rezultātā tūkstošiem (rasu stereotipiem pakļautu) ģimeņu ar zemiem un vidējiem ienākumiem tika pārbaudītas, nepatiesi apsūdzētas krāpšanā un tām tika pieprasīts atmaksāt pabalstus, ko tās bija saņēmušas pilnīgi likumīgi. Tādējādi algoritmi noveda pie rasu profilēšanas.

Daudzām ģimenēm tas izraisīja ļoti smagas sekas: tūkstošiem ģimeņu kļuva par parādniecēm, beigās daudzas šīm ģimenēm nonāca trūkumā, jo tām tika pieprasīts atmaksāt lielas naudas summas (desmitiem tūkstošu euro), nedodot iespēju vienoties par atmaksāšanas kārtību. Cilvēki zaudēja mājas vai darbu. Līdz šim šo apsūdzību dēļ vairāk nekā 1000 bērnu ir aizvesti no mājām un nodoti valsts aizgādībā². Tomēr tiek lēsts, ka šis skaits ir lielāks. Diemžēl šo bērnu aizgādības kārtība neatbilst stingriem bērnu labklājības un drošības kritērijiem.

Uz satraucošajām pazīmēm un aicinājumiem, kas atskanēja no dažādiem sabiedrības slāņiem, Nīderlandes valdība nereaģēja vai arī reaģēja lēni. Cietušajiem nācās gadiem ilgi cīnīties par to, lai viņi tiktu par tādiem atzīti, un daži vēl joprojām cenšas panākt atzīšanu. Pēc tam, kad bija atkāpusies Nīderlandes valdība, ģimenēm tika apsolīti avansa maksājumi vai kompensācija. Diemžēl šīs lietas paplašināšanās un sarežģītības dēļ lielākā daļa ģimeņu tā arī nav saņēmušas kompensāciju. Ir svarīgi arī apzināties, ka ir zaudējumi, kurus — piemēram, bērna zaudēšanu vai attiecību saraušana, — kompensēt nav iespējams, tāpēc ir vajadzīga citāda pieeja, lai sniegtu ģimenēm tiesisko aizsardzību.

1. Ko ir paveikusi Komisija šajā klajas ES pilsoņu pamattiesību pārkāpšanas lietā, kam būtu bijis pamatojums uzsākt pārkāpumu procedūru šo vairāk nekā divu gadu laikā, kopš skandāls nonācis atklātībā?
2. Kā Komisija ir risinājusi šo jautājumu, ņemot vērā to, ka ES rasisma apkarošanas rīcības plānā ir skaidri atzīts strukturālais rasisms un Komisijas apņemšanās to apkarot?
3. Kā Komisija uzraudzīs procesu, kurā saņemtu kompensāciju un panāktu taisnīgumu tie pilsoņi, kurus skāris bērnu aprūpes pabalstu skandāls?

¹ <https://nos.nl/collectie/13855/artikel/2364513-kabinet-rutte-iii-gevallen-wiebes-helemaal-weg>

² <https://www.dutchnews.nl/news/2021/10/over-1100-children-of-childcare-benefit-victims-taken-into-care/>

4. Vai Komisija var palīdzēt to pilsoņu, kurus skāris šis skandāls, kompensācijas un taisnīguma procesā?

Iesniegšanas datums: 28.6.2022

Termiņš: 29.9.2022